

Skolefravær i et systemperspektiv

*Hvordan kan psykologer bidra til arbeid med
skolefravær i kommunen*

Andrea Kanavin Grythe – Nittedal kommune
Karina Brekke Skogvang – Vågan kommune

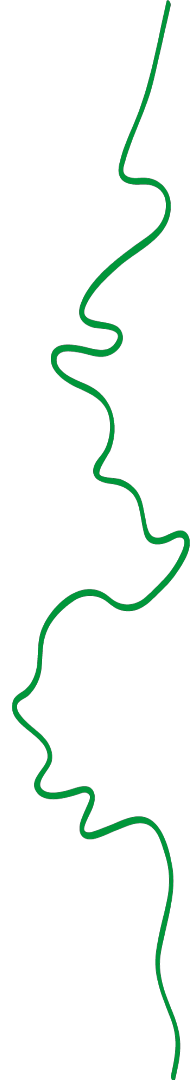

Dette skal vi si noe om

- Hvordan jobbe med skolefravær i praksis
- Holdninger og faglig utgangspunkt/ forutsetninger for å lykkes
- Erfaringer med arbeid med skolefravær – fra ulike ståsteder

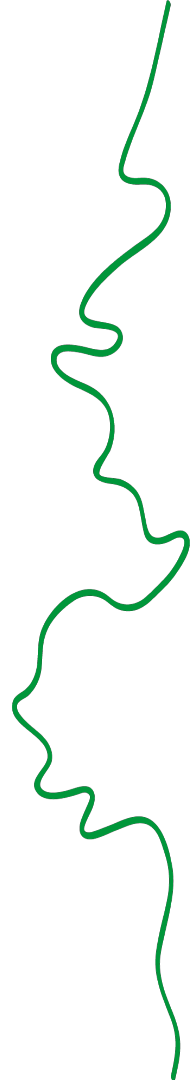
Dette skal vi *ikke* si noe om;

- Hva er skolevegring/ alvorlig/bekymringsfullt/ufrivillig skolefravær
- Definisjoner
- Fraværets årsaker og funksjon
- Teorier om skolevegring/ skolefravær

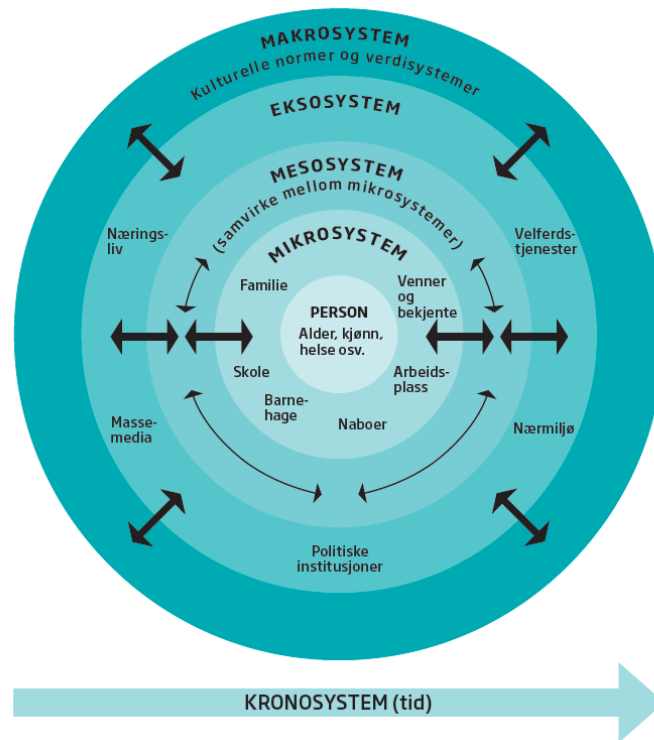
2 psykologer – 2 ulike roller og mandat – målrettet arbeid med skolefravær

- Andrea Kanavin Grythe
 - Leder Nittedal PPT
 - (psykolog i PPT)
 - Individuell oppfølging
 - Systemarbeid
 - Tjenesteutvikling/ tjenestedesign
- Karina Brekke Skogvang
 - Kommunepsykolog i Vågan
 - (psykolog i BUP og PPT)
 - Individuell oppfølging
 - Systemarbeid

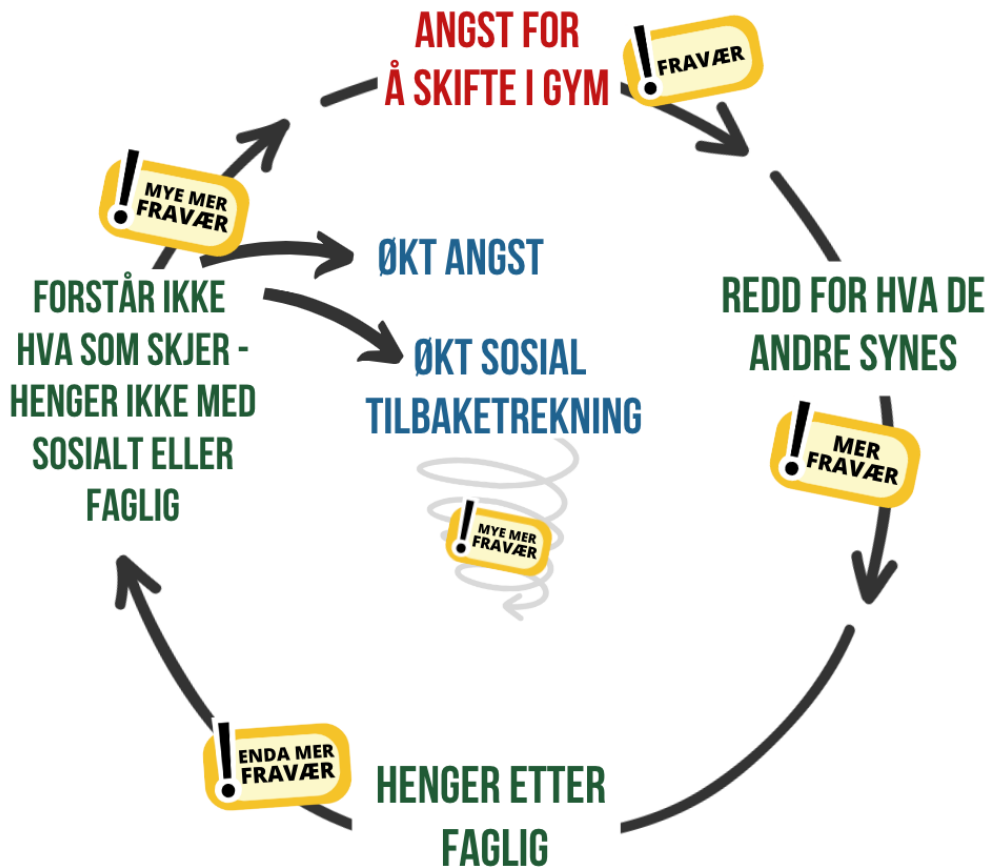
Systemperspektiv i praksis

- Mennesket i kontekst
- Barn og unge i utvikling er prisgitt omgivelsene sine
- Dette er det faglige grunnlaget for både individarbeid og systemarbeid

Utløsende og opprettholdende faktorer

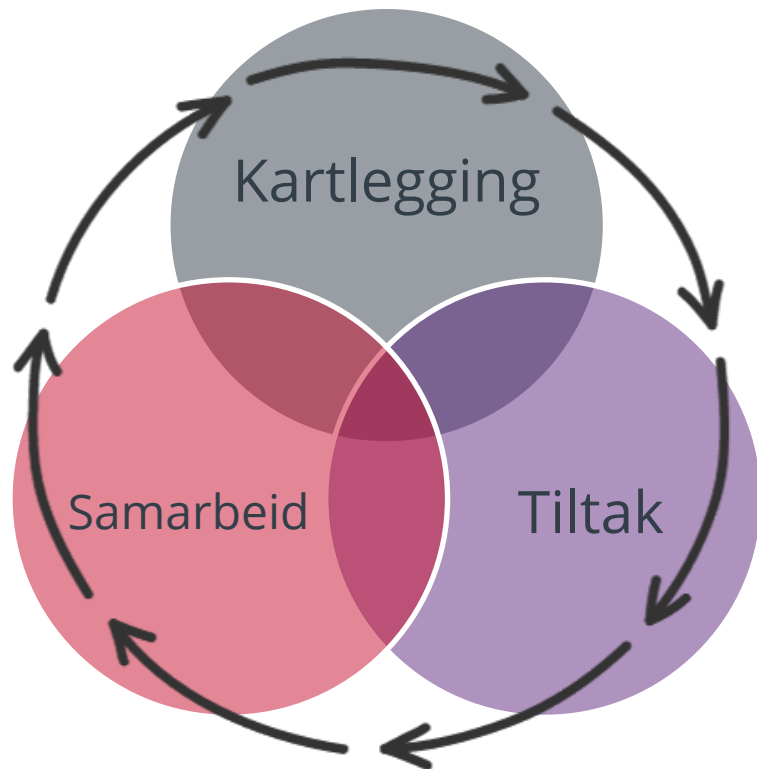
- Utløsende faktor (evt. psykisk plage/ lidelse) fører raskt til flere ulike opprettholdende faktorer (sammensatte)

Hvordan bidra til endring?

Samarbeidet er en forutsetning for å kunne kartlegge godt og gjennomføre tiltak – og kartlegging må foregå underveis, sammen med tiltak og evaluering av disse... med andre ord:

Det må jobbes i kjernen av sirklene – kontinuerlig!

Forutsetninger for å lykkes i arbeid med skolefravær:

Samarbeidet:

- Kommunikasjon og tillitt i samarbeid (skole-hjem)
- Må bruke tid til dette er på plass
- Skole som profesjonell aktør, men foreldre kjenner barna sine best

Felles forståelse:

- Utløsende og opprettholdende faktorer («onde sirkelen»)
- «Basics» først

Sjekk alltid:

VIKTIG!

- Har eleven har et trygt og godt skolemiljø?
- Underliggende lærevansker?

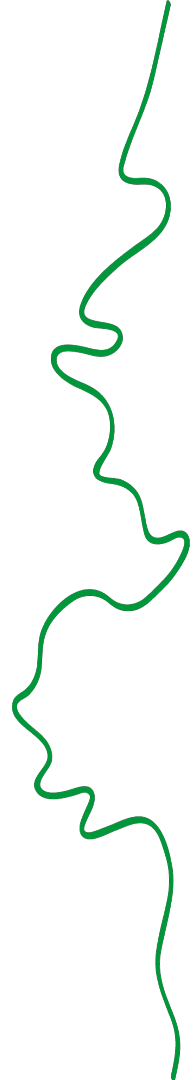
Samarbeid

- Forutsetning for å i det hele tatt jobbe med kartlegging og tiltak =

GODT* skole-hjem samarbeid

**tillitt og kommunikasjon*

- Hvorfor blir samarbeid særlig vanskelig i skolefraværsarbeid?
- Maktesløshet
- Lovverk
- ...grøfter vi går i (neste slide)

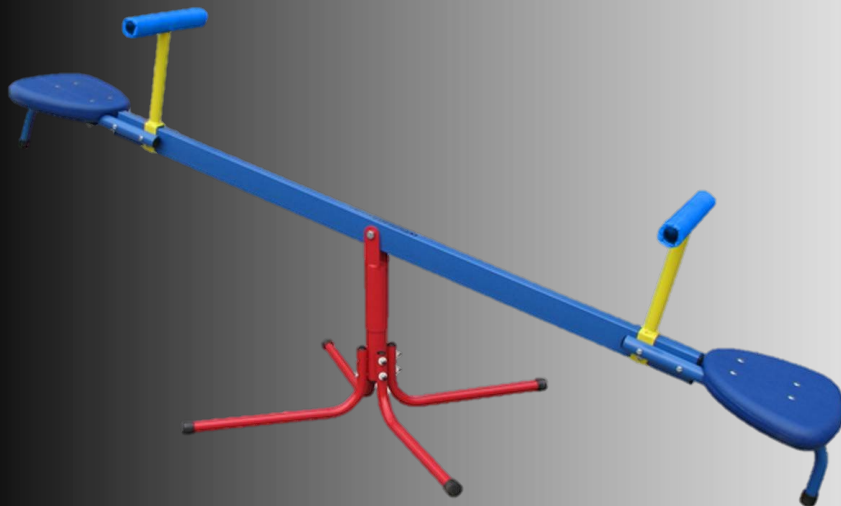
Grøftene vi kan gå i... (svart/hvitt perspektiv)

«Foreldrene må bare få eleven på skolen»

«Foreldrene må bare sette grenser»

«Så lenge eleven kommer hit er det ikke noe problem»

«Eleven trenger behandling *før* hen kan komme på skolen»

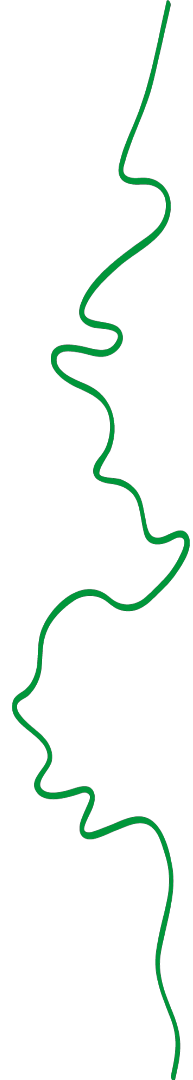
«(Norsk) skole passer ikke mitt barn»

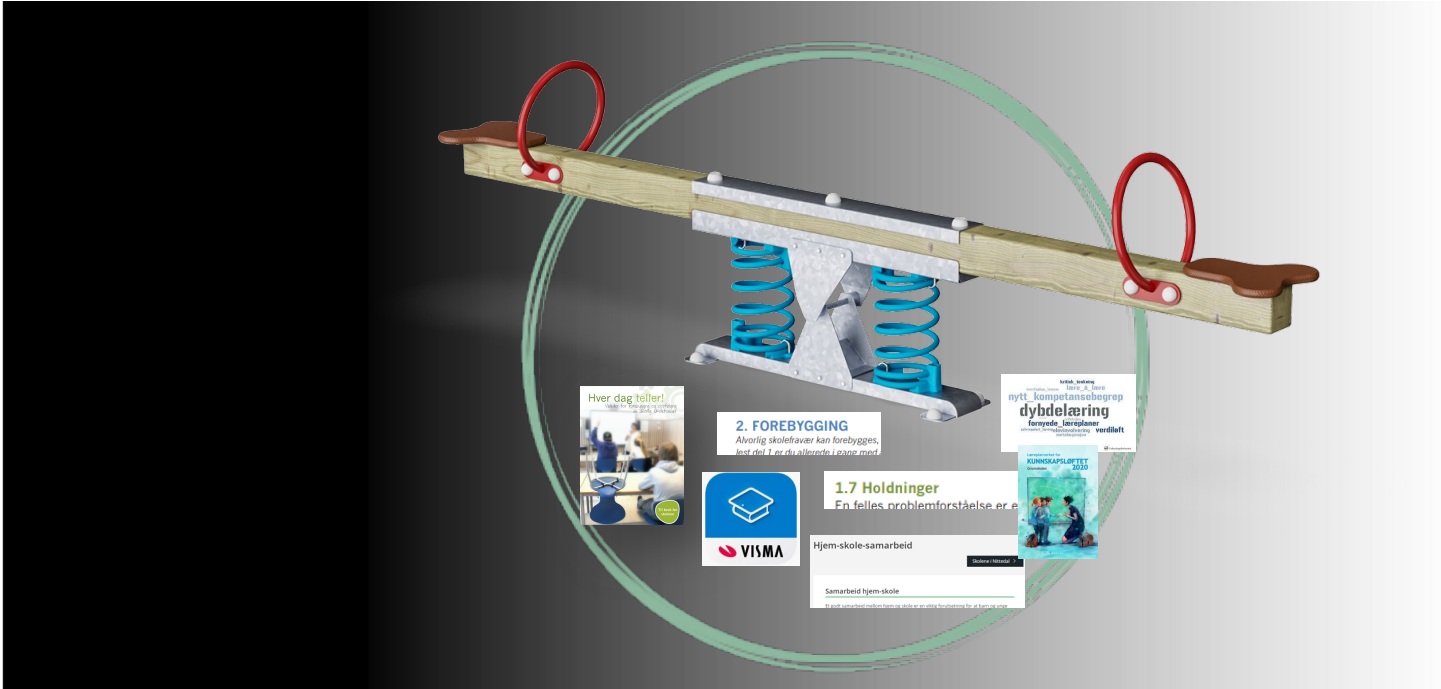
«Skolen må sette inn 1-1 ressurs»

«Skolen forstår ikke lidelsen til mitt barn»

«Det er skolen det er noe galt med»

«Hvis bare skolen hadde tilrettelagt bedre hadde ikke dette vært et problem»

Samarbeid

- Hva skjer med samarbeidet når vi kommer i ubalanse?

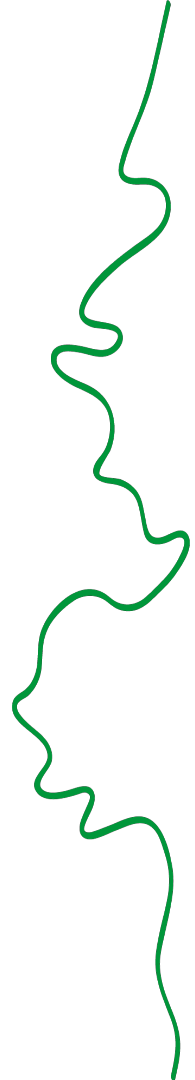
Motgift:

- Minne hverandre på at vi har et **felles mål**
- Samarbeide om **felles forståelse**
- Sett ord på **holdninger**

- **Et samarbeid preget av trygghet gjør at man kan tåle endring**
- Psykologen: kan sette ord på dette, presisere betydningen av dette, forklare hvorfor det er viktig, belyse hva som skal til for å oppnå tillitt...

Kartlegging

- Kartlegging må skje underveis (ref. utløsende og opprettholdende faktorer)
- Hvorfor er det vanskelig å komme på skolen? → dårlig utgangspunkt
- Utgangspunkt: mål om god hverdag – og om positiv emosjonell, sosial og faglig utvikling
- Masse verktøy
 - Eks: verktøykasse
- Kartlegging er ikke bare av eleven – det er av skolemiljø, hjemmemiljø, fritid, some, m.m.

Tiltak

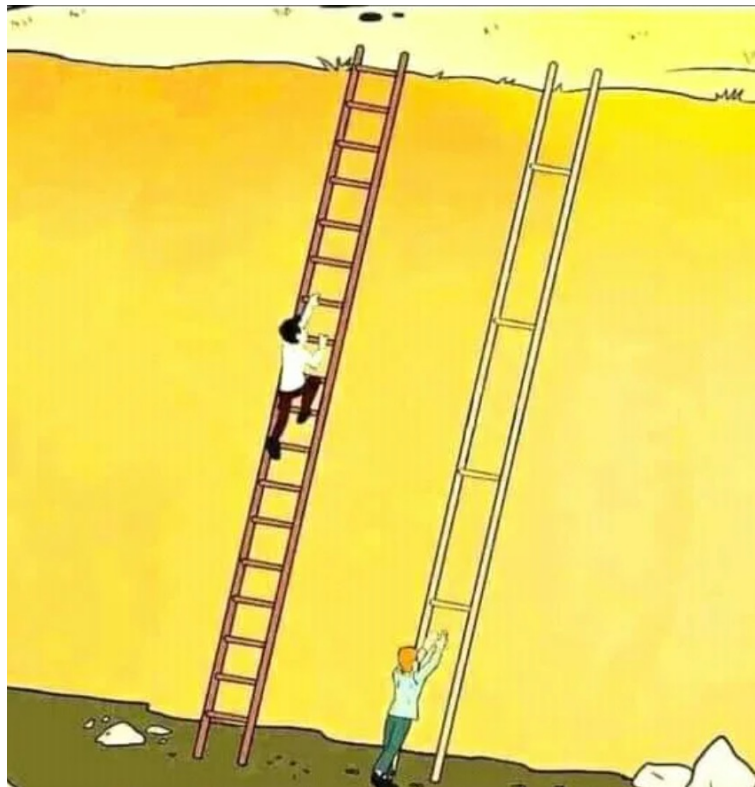
- Husk! Jobb med tillitt i samarbeidet først..
- Uten det er ikke tiltak verdt så mye..
- Tiltak for opptrapping?
- Tiltak for hverdagsrytme
- Tiltak for mestring
- Tiltak for fysisk aktivitet

- Vi vet hva som skal til for god psykisk helse (7 kilder arne holte) – og det er dette foreldre og elever har behov for FØRST

Når det har blitt veldig vanskelig...

- Tenk hverdag først – så skolehverdag
- Hva er neste lille skritt på vei mot en normal hverdag?

Basics

- **Døgnrytme!**
 - Hvordan sover eleven?
 - Når sovner? Vet vi?
 - Hvordan er eleven på morgenen?
 - Hvordan sover eleven i helger/ferier?
- **Aktivitet**
 - Er eleven på aktiviteter på fritiden?
 - Er eleven aktiv – når eleven ikke er på skolen?
 - Blir eleven med på aktiviteter foreldre tar initiativ til?
- **Mat**
 - Spiser eleven nok og jevnlig?
- **Sosial samhandling**
 - Er eleven sosial på fritiden?
 - Husk å sjekk ut SOME også..

Hvordan kan DU bidra til denne praksisen?

- Faglig forankring: systemperspektivet
- Visualiser betydningen av felles ansvar (psykoedukasjon)
- Del hva vi vet om tillitt, trygghet, mestring – uavhengig av hvor mye du kan om skolefravær

